

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvių kalbos problemos	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Laimutis Laužikas Kitas (-i): nėra	VU Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros instituto Lietuvių kalbos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	3 semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	64	66

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Per šio dalyko studijas ugdoma:
 Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimas analizuoti, išvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.).
 Valstybinės kalbos mokėjimas: gebėjimas bendrauti valstybine kalba dalykinėse situacijose.
 Lietuvių kalbos ir kalbos apskritai sistemos supratimas ir analizė įvairias lygmenimis, daugiausia žodžių darybos, semantikos, gramatikos (morfologijos ir sintaksės).
 Lietuvių kalbos vartojimo gebėjimai.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
gebės analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
gebės laisvai ir taisyklingai raštu bei žodžiu bendrauti valstybine kalba įvairiose dalykinėse situacijose	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
įgis žinių apie lietuvių kalbos sistemą	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
gebės efektyviai žodžiu ir raštu bendrauti taisyklinga lietuvių kalba įvairiose situacijose, pasirinkdami tinkamas kalbos priemones, stilių ir t.t. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas

gebės redaguoti (ir kurti) įvairių žanrų ir stilių tekstus lietuvių kalba, pasirinkdami tinkamas kalbos priemones, stilių ir t.t. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontroliniai darbai, darbas per pratybas, egzaminas
---	--	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinis kontrolinis ortografijos darbas			2				2		
2. Įvadinio kontrolinio darbo aptarimas. Rašybos (ortografijos) sąvoka. Grafema. Grafemos ir fonemos santykis. Grafemų variantai (alografai). Dabartinės lietuvių kalbos ortografijos principai. Fonetinis, morfologinis ir tradicinis ortografijos pagrindas			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 15-36; <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 6-11; Praktinės rašybos užduotys
3. Balsinės grafemos. Alografai <i>y, ū</i> ; jų santykis su <i>j, u</i> . Šių alografų vartojimas išvestiniuose žodžiuose			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 21-26; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 12-16, 24-26; Praktinės rašybos užduotys
4. Balsinės grafemos. Alografai <i>y, ū</i> ; jų santykis su <i>j, u</i> . Šių alografų vartojimas išvestiniuose žodžiuose			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 21-26; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 12-16, 24-26; Praktinės rašybos užduotys

5. Balsinės grafemos. Alografai <i>q, ę, ĭ, ų</i> žodžių šaknyse; jų santykis su padėtinio ilgumo balsiais			2			2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai; Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 21-26; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 12-16; Praktinės rašybos užduotys
6. Prie balsinių grafemų žymėjimas jų sandūros, supanašėjimo ir susilieјimo atvejais			2			2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai; Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 27-36; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 19-22; Praktinės skyrybos užduotys
7. Grafema <i>j</i> lietuviškuose ir tarptautiniuose žodžiuose bei išvestinėse formose			2			2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai; Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 27-36; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 19-22, 34; Praktinės rašybos užduotys
8. Žodžių rašymas kartu ir atskirai			2			2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 37-54; Praktinės skyrybos užduotys
9. Žodžių atskyrimas brūkšneliu			2			2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai;</i>

									Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 54-60; Praktinės rašybos užduotys
10. Žodžių kėlimas, trumpinimas, ortografinės santrumpos			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 72-81; Praktinės rašybos užduotys
11. Didžiųjų grafemų vartojimas			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 60-71; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. Praktinės rašybos užduotys
12. Nelietuviškų tikrinių vardų rašyba			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i> ; Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.). <i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i> , p. 81-89; Praktinės rašybos užduotys
13. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui. Kontrolinis darbas (egzaminas)			6				6	32	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga.
14. Kontrolinio darbo ir su juo susijusios problematikos aptarimas. Egzamino vertinimo ir rezultatų aptarimas			2				2		
15. Įvadinis kontrolinis punktuacijos darbas			2				2		
16. Įvadinio kontrolinio darbo aptarimas. Punktuacijos (skyrybos) sąvoka. Skyrybos ženklų sistema. Dabartinės lietuvių kalbos punktuacijos principai. Intonacinis, gramatinis ir semantinis punktuacijos pagrindas			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 364-366. Praktinės užduotys
17. Sakinio dalies samprata. Vienarūšiškumas: samprata, sąvokos apimtis, skyrybos aspektai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių</i>

									kalbos skyrybos taisyklės, <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 484-493, 564-571; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 189-210. Praktinės užduotys
18. Aiškinimas: samprata, sąvokos apimtis, skyrybos aspektai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 564-571; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 335-342. Praktinės užduotys
19. Veiksmo ypatybė (aplinkybė) ir jos skyrybos aspektai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 484-491, 527-563; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 278-311. Praktinės užduotys
20. Daikto ypatybė (požymis) ir jos skyrybos aspektai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 491-495, 556-563; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 320-334. Praktinės skyrybos užduotys
21. Įterpinių samprata, sąvokos apimtis, skyrybos aspektai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 637-645; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 343-355. Praktinės užduotys
22. Lyginamųjų posakių prigimtis, statusas sakinyje; lyginamųjų posakių turinio ir formos santykis, jo įtaka skyrybai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> ; <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 634-637; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 373-374. Praktinės skyrybos užduotys

23. Sudėtiniai sakiniai: reiškinio apimtis, sakinių rūšys ir skyryba. Sudėtiniai bejungtukiai sakiniai: viso sakinio ir sakinio dėmens statusas; dėmenų santykio prasmė, jo vaidmuo sakinyje bei įtaka skyrybai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> , <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 658, 720-730; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 143-147, 172-176. Praktinės užduotys
24. Sudėtiniai jungtukiniai sakiniai: jungiamieji žodžiai, jų vaidmuo sakinyje bei įtaka skyrybai; prijungiamojo ir sujungiamojo santykio prasmė, jo vaidmuo sakinyje bei įtaka skyrybai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> , <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 659-720; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 148-171. Praktinės užduotys
25. Sudėtiniai mišrieji sakiniai, sudėtiniai daugiadėmeniai sakiniai, jų skyryba (dėmenų hierarchija, pagrindiniai ir nepagrindiniai dėmenų santykiai, jų įtaka skyrybai)			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> , <i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i> , p. 730-733; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 177-188. Praktinės užduotys
26. Elipsės žymimoji skyrybos ženklų funkcija. Skyrybos stilistikos bruožai			2				2	6	Skaitiniai lietuvių kalba: <i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i> , J. Abaravičius. <i>Skyrybos stilistika</i> ; V. Labutis. <i>Lietuvių kalbos sintaksė</i> , p. 356-363. Praktinės užduotys
27. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui. Kontrolinis darbas (egzaminas)			6				6	32	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga.
28. Kontrolinio darbo ir su juo susijusios problematikos aptarimas. Egzamino vertinimo ir rezultatų aptarimas			2				2		
Iš viso			64				64	66	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas; minimalus išlaikymo slenkstis – 45% taškų, praleidus daugiau nei 1/3 užsiėmimų neleidžiama laikyti egzamino ir kartojamas kursas.			
I kontrolinis darbas	50	Modulio vidurys	I kontrolinį darbą sudaro rašybos testas. Užduotys vertinamos dešimtbalė sistema (10 balų – 91–100% gerai atliktų užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau balai sumuojami ir verčiami pažymiu [maksimaliai galima surinkti iki 10 balų, bet sudėjus rezultatus su II kontrolinio darbo rezultatu ir padalinus iš 2 (kontrolinių darbų skaičiaus), tai sudaro ne daugiau kaip 50% galutinio vertinimo].

II kontrolinis darbas	50	Modulio pabaiga	II kontrolinį darbą sudaro skyrybos testas. Užduotys vertinamos dešimtbale sistema (10 balų už 91–100% gerai atliktų nustatytos imties užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau balai sumuojami ir verčiami pažymiu [maksimaliai galima surinkti iki 10 balų, bet sudėjus rezultatus su I kontrolinio darbo rezultatu ir padalinus iš 2 (kontrolinių darbų skaičiaus), tai sudaro ne daugiau kaip 50% galutinio vertinimo].
Darbas per seminarus	Iki 20	Modulio pabaiga	Iki 2-jų balų: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis. Iki 1-o balo: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis. 0 balų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje. Už darbą per seminarus galimais surinkti taškais koreguojamas kontrolinių darbų vertinimas:
Egzamino vertinimas kaupiamasis: pažymys susideda iš dviejų rašto darbų vertinimų ir darbo per seminarus vertinimo. Praleidus 33% seminarų, be pateisinamos priežasties nėra šius I kontrolinio darbo, nebeleidžiama rašyti II kontrolinio darbo ir gauti bendrą egzamino įvertinimą. Jei nors viena iš kurso dalių įvertinta neigiamai, viso atsiskaitymo vertinimas taip pat neigiamas.			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Rasuolė Vladarskienė, Palmira Zemlevičiūtė (sud.)	2022	<i>Lietuvių kalbos rašyba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i>	Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2022 m. sausio 6 d. nutarimas Nr. N-1 (190) ir kt.	www.vlkk.lt
	2019	<i>Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i>	Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2019 m. lapkričio 7 d. nutarimas Nr. N-8 (178) ir kt.	www.vlkk.lt
		<i>Lietuvių kalbos komisijos nutarimai (rašyba, skyryba)</i>		www.vlkk.lt
	2004	<i>Dabartinės lietuvių kalbos žodynas</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Vytautas Ambrazas (red.) ir kt.	1997	<i>Dabartinės lietuvių kalbos gramatika</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Albinas Drukeinis	2020	<i>Lietuvių kalbos skyryba. Taisyklės, komentarai, patarimai</i>		www.vlkk.lt
Papildoma literatūra				
Nijolė Sližienė, Adelė Valeckienė (sud.)	1992	<i>Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Virginija Vasiliauskienė	2002	<i>Probleminiai lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos aspektai</i>		Vilnius, „Homo liber
Aldona Paulauskienė	1994	<i>Lietuvių kalbos morfologija. Paskaitos liuanistams</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Albertas Ružė	1999	<i>Lietuvių kalbos rašyba</i>		Kaunas: Aesti
Juozas Abaravičius	2002	<i>Skyrybos stilistika</i>	287 p.	Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Vitas Labutis	2002	<i>Lietuvių kalbos sintaksė</i>	p. 189-378	Vilnius, VU I-kla
Kazys Gaivenis	1990	<i>Kalbotyros terminų žodynas</i>		Vilnius, Šviesa

Kazys Morkūnas (sud.)	1999	<i>Lietuvių kalbos enciklopedija</i>		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Birutė Ryvitytė	2011	<i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i>		Vilnius: VU I-klā
Evalda Jakaitienė	1988	<i>Leksinė semantika</i>	p. 59-75	Vilnius: Mokslo
	2006	<i>Privalomosios lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i>	Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2006 m. rugsėjo 28 d. nutarimas Nr. N-2 (103) Žin., 2006, Nr. 107-4085	Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla [prieiga per www.vlkk.lt]
	2006	<i>Pasirenkamosios lietuvių kalbos skyrybos taisyklės</i>	Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2006 m. rugsėjo 28 d. nutarimas Nr. Nr.3 (104). Žin., 2006, Nr. 107-4084	Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla [prieiga per www.vlkk.lt]

ATNAUJINTA 2024-04-16